

Republika Srbija

OSNOVNO JAVNO TUŽILAŠTVO U KRAGUJEVCU

**ПРАВИЛНИК
(ОПШТИ АКТ)
О БЕЗБЕДНОСТИ И
ЗДРАВЉУ НА РАДУ**

Август 2020. Год

На основу члана 30. Закона о јавном тужилаштву ("Сл.глас", бр. 116/2008, 104/2009, 101/2010, 78/2011 – др.закон, 101/2011, 38/2012 – одлука УС, 121/2012, 101/2013, 111/2014 - одлука УС, 117/2014, 106/2015 и 63/2016 - одлука УС)), члана 1 став 2, члана 3 и 192 Закона о раду ("Сл. гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009 и, 32/2013 и 75/2014) и чл. 3. и 14. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“, број 101/05, 113/20), основни јавни тужилац **Основног јавног тужилаштва у Крагујевцу** доноси

**ПРАВИЛНИК
О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ
ОСНОВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА У КРАГУЈЕВЦУ**

Члан 1.

У **Основном јавном тужилаштву у Крагујевцу** (у даљем тексту: Тужилаштво), безбедност и здравље на раду уређује се Правилником о безбедности и здрављу на раду на јединствен начин и исти се непосредно примењује у свим организационим целинама тужилаштва (кабинету, управи, сектору, служби и др.).

Овим правилником уређују се одредбе безбедности и здравља на раду:

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

- Организовање послова безбедности и здравља на раду
 1. Лице за безбедност и здравље на раду
 2. Здравствена установа која обавља делатност медицине рада - служба медицине рада

II. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА И ОДГОВОРНИХ ЛИЦА

1. Обавезе и одговорност **Основног јавног тужиоца**
2. Обавезе и одговорност непосредних руководиоца (шефа)
3. Обавезе и одговорност лица за безбедност и здравље на раду
4. Обавезе државних службеника који руководе организационим јединицама у тужилаштву

III. ПРАВО НА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ

1. Права и обавезе запослених
2. Одговорност запослених за повреде радне дисциплине из безбедности и здравља на раду

IV. ПРИМЕНА ОСТАЛИХ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

1. Оспособљавање запослених за безбедан рад
2. Послови са повећаним ризиком и посебни услови које морају да испуњавају запослени
3. Посебна заштита запослених
4. Средства и опрема за личну заштиту на раду
5. Повреде на раду, пружање прве помоћи и спасавање запослених
6. Мере заштите од пожара, спасавање и евакуацију
7. Примена мера безбедности и здравља на раду
8. Спречавање злостављања на раду
9. Одбор за безбедност и здравље на раду

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 2.

Овим Правилником се у Основном јавном тужилаштву у Крагујевцу (у даљем тексту: Тужилаштво) уређује спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду лица која учествују у радним процесима, као и лица која се затекну у радној околини, у циљу спречавања повреда на раду професионалних обољења и обољења у вези са радом, као и права, обавезе и одговорности у вези са безбедношћу и здрављем на раду запослених и одговорних лица.

Члан 3.

Запослени у тужилаштву остварују безбедност и здравље на раду у складу са законом, прописаним мерама и нормативима, овим Правилником и другим општим актима која се на основу овог Правилника донесу.

У тужилаштву рад се организује тако да запослени своје радне обавезе могу извршавати без опасности за живот и здравље.

Члан 4.

Безбедни и здрави услови рада остварују се применом савремених организационих, техничких, здравствених, социјалних и других мера и средстава, којима се обезбеђује:

1. да се радна средина пројектује, изради и одржава тако да се, према природи посла, рад обавља уз примену мера безбедности и здравља на раду;

2. да се радни услови прилагоде физичким и психичким способностима запослених, а организација и технологија рада поставе тако да запослени рад обавља у најповољнијим условима;

3. да електричне инсталације и инсталације флуида буду пројектоване, изведене и одржаване у складу са техничким прописима и стандардима, као и прописима о безбедности и здрављу на раду;

4. да у радним и помоћним просторијама, односно на местима рада микроклима и осветљење буду у складу са техничким прописима и стандардима, као и прописима о безбедности и здрављу на раду;

5. да машине, алати, опрема и друга техничка средства буду пројектовани, постављени, употребљавани и одржавани у складу са техничким прописима и стандардима, као и прописима о безбедности и здрављу на раду;

6. да се средства и опрема за личну заштиту на раду (у даљем тексту: средства личне заштите) употребљавају само када не постоји могућност примене других одговарајућих мера безбедности и здравља на раду.

Члан 5.

Тужилаштво ће писменим споразумом са другом судовима/тужилаштвима који користе зграду утврдити начин сарадње у примени прописаних мера за безбедност и здравље на раду.

ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 6.

Послове безбедности и здравља на раду у тужилаштву, обавља:

- лице за безбедност и здравље на раду, и
- Здравствена установа која обавља делатност медицине рада - служба медицине рада

1. Лице за безбедност и здравље на раду

Члан 7.

Тужилаштво организује послове за безбедност и здравље на раду попуњавањем радног места за безбедност и здравље на раду кога треба систематизовати у Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у тужилаштву или ангажовањем правног лица /предузетника са лиценцом за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Члан 8.

Лице за безбедност и здравље на раду, у складу са законом и овим правилником, обавља послове безбедности и здравља на раду, а нарочито:

1. учествује у припреми акта о процени ризика на радном месту и у радној околини (у даљем тексту: акт о процени ризика);
2. врши контролу и даје савете основном јавном тужиоцу у планирању, избору, начину коришћења и одржавања средстава за рад и средстава личне заштите;
3. учествује у опремању и уређивању радног места с циљем осигуравања безбедних и здравих услова рада;
4. организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине, средстава и опреме за рад, електричних инсталација ;
5. предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
6. прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;
7. прати стање у вези с повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези с радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје с предлозима мера за њихово отклањање;
8. попуњава извештаје о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези с радом који се догоде на радном месту и те извештаје доставља надлежним органима и запосленом;
9. предлаже програм обуке запослених;
10. припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
11. припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
12. забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад у случају да утврди опасну појаву и у писменој форми о томе обавештава **Основног** јавног тужиоца и непосредног руководиоца;
13. врши контролу забране пушења у тужилаштву;
14. сарађује и координира рад са Службом медицине рада у вези са свим питањима безбедности и здравља на раду у тужилаштву;
15. води евиденције о безбедности и здрављу на раду;
16. извршава и друге послове у складу са законом и подзаконским прописима.

Члан 9.

Запослени на пословима безбедности и здравља на раду у складу са Законом и овим правилником овлашћен је да:

- врши контролу обезбеђења мера безбедности и здравља на раду дефинисаних законом, техничким прописима, опште признатим правилима и уговорима и овим правилником у свим производним процесима и привременим и повременим радилиштима;
- налаже отклањање недостатака у случају када нису обезбеђене прописане мере безбедности и здравља на раду;
- забрани рад запосленом који се не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду, не користи средства и опрему за личну заштиту на раду или одбија да ради по нормативима и упутствима за безбедан рад;
- забрани рад у случају када утврди непосредну опасност по живот и здравље запосленог због тога што нису примењене мере безбедности и здравља на раду;
- забрани коришћење неисправне опреме за рад и материја које представљају непосредну опасност по здравље и живот запослених;
- на видном месту истакне забрану коришћења неисправне опреме за рад;
- захтева покретање одговорности против запосленог који не поступа по налогу из алинеје 2 и забранама из алинеја 3, 4, и 5 овог члана.

Члан 10.

Лице за безбедност и здравље на раду обавезно је да када забрани рад или употребу средстава за рад одмах о томе писмено извести **Основног јавног тужиоца** и непосредног руководиоца.

Члан 11.

Ако **основни** јавни тужилац и поред забране лица за безбедност и здравље на раду запосленом наложи да настави рад, лице за безбедност и здравље на раду је обавезно да о томе одмах извести инспекцију рада.

Члан 12.

Лице за безбедност и здравље на раду не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са законом.

Члан 13.

Лице за безбедност и здравље на раду за свој рад одговара **основном јавном тужиоцу и секретару тужилаштва**, док спровођење прописаних мера остварује у непосредној сарадњи са руководиоцима организационих јединица у тужилаштву.

2. Здравствена установа која обавља делатност медицине рада - служба медицине рада**Члан 14.**

За обављање послова заштите здравља запослених на раду ангажује се **Здравствена установа која обавља делатност медицине рада - служба медицине рада**.

Члан 15.

Здравствена установа која обавља делатност медицине рада - Служба медицине рада дужна је да обавља следеће послове за **тужилаштво** :

- учествује у идентификацији ризика на радном месту,
- учествује у идентификацији ризика у радној околини,
- учествује у процени ризика на радном месту,
- учествује у процени ризика у радној околини,
- учествује у састављању акта о процени ризика,
- упознаје запослене са ризицима по здравље који су повезани са њиховим радом ,
- обавља оспособљавање запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију ,
- на предлог **Основног јавног тужиоца** и лица за безбедност и здравље на раду доноси одлуку којом се одређују запослени за пружање прве помоћи и за које се организује обучавање ,
- утврђује узроке настанка професионалних обољења и болести у вези са радом ,
- испитује узроке настанка професионалних обољења и болести у вези са радом,
- оцењује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени на радном месту са повећаним ризиком,
- оцењује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за руковање одређеном опремом за рад,
- утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени на радном месту са повећаним ризиком,
- утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за употребу одређене опремом за рад,
- врши претходне лекарске прегледе запослених на радним местима са повећаним ризиком
- издаје извештаје о претходним лекарским прегледима ,
- издаје извештаје о периодичним и циљаном лекарским прегледима ,
- учествује у организовању прве помоћи у случају повређивања запослених ,

- учествује у организовању прве помоћи у случају хаварија ,
- даје савете при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог,
- даје савете у избору средстава за рад са здравственог аспекта ,
- даје савете у избору средстава за рад и опреме за личну заштиту на раду са здравственог аспекта ,
- даје савете у избору опасних материја са здравственог аспекта ,
- даје савете код тестирања нових средстава за рад са здравственог аспекта ,
- даје савете код тестирања нових средстава за рад и опреме за личну заштиту на раду са здравственог аспекта ,
- даје савете код тестирања опасних материја са здравственог аспекта ,
- учествује у анализи повреда на раду ,
- учествује у анализи професионалних обољења ,
- учествује у анализи болести у вези са радом .

Члан 16.

Лични подаци прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог поверљиве су природе .

Лични подаци прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог су под надзором **Здравствене установе која обавља делатност медицине рада - службе медицине рада** .

Члан 17.

Извештај о лекарском прегледу запосленог достављају се у **тужилаштву**, на начин којим се не нарушава принцип поверљивости личних података .

Подаци прикупљени по основу лекарских прегледа запослених не могу се користити у сврху дискриминације запослених.

Члан 18.

Подаци о повређенима на раду достављају се:

- организацијама здравственог осигурања, и
- организацијама инвалидског осигурања.

Подаци о повредама на раду могу се доставити другим лицима, само уз писану сагласност запосленог .

Члан 19.

Подаци о професионалним обољењима достављају се:

- организацијама здравственог осигурања , и
- организацијама инвалидског осигурања.

Подаци о професионалним обољењима могу се доставити другим лицима, само уз писану сагласност запосленог.

Члан 20.

Подаци о болестима у вези са радом достављају се:

- организацијама здравственог осигурања и
- организацијама инвалидског осигурања.

Подаци о болестима у вези са радом могу се доставити другим лицима, само уз писану сагласност запосленог.

II. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА И ОДГОВОРНИХ ЛИЦА

Члан 21.

Послови безбедности и здравља на раду заједнички су за све делове и организационе целине у тужилаштву и представљају :

- вођење политике безбедности и здравља на раду,
- израда општих аката,
- утврђивање мера за спровођење и унапређење безбедности и здравља на раду,
- организацију и спровођење безбедности и здравља на раду,
- надзор над спровођењем безбедности и здравља на раду,
- процену ризика,
- набавку средстава и опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- коришћење опасних материја,
- вођење и чување прописаних евиденција и исправа , и
- друге заједничке послове у складу са Законом, подзаконским прописима и овим правилником.

На нивоу тужилаштва **основни јавни тужилац** доноси и друга акта који су саставни део овог правилника и то:

- процедуре и инструкције за безбедан рад,
- процедуре и инструкције за оспособљавање запослених за рад на безбедан начин,
- правила безбедности и здравља на раду код послодавца ,
- одлуку , одн. уговор о раду са ангажованим лицем за безбедност и здравље на раду,
- уговор о ангажовању **Здравствене установе која обавља делатност медицине рада - службу медицине рада,**
- акт о процени ризика,
- инструкције и упутства за руковање опремом и др.

Члан 22.

У спровођењу мера безбедности и здравља на раду у тужилаштву неопходно је реализовати :

- опште обавезе , и
- посебне обавезе.

Члан 23.

Опште обавезе у тужилаштву у спровођењу мера безбедности и здравља на раду су:

- обезбеђивање запосленима рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду,
- обезбеђивање да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог ,
- обезбеђивање да радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, произведени и обезбеђени, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог ,
- обезбеђење превентивних мера пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код сваке промене технолошког поступка,
- доношење одговарајућих аката из области безбедности и здравља на раду,
- утврђивање мера за спровођење и унапређење безбедности и здравља на раду,
- организација и спровођење безбедности и здравља на раду,
- надзор над спровођењем безбедности и здравља на раду,
- процена ризика,
- набавка средстава и опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- поступци коришћења опасних материја,
- вођење и чување прописаних евиденција и исправа ,

- да се запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед ,
- да се запосленом на радном месту са повећаним ризиком или који рукује поједином опремом обезбеди претходни , периодични и циљани лекарски преглед у току рада ,
- да се запосленом код кога се у поступку лекарског прегледа утврди да не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима. Неиспуњавање посебних здравствених услова за рад на радном месту са повећаним ризиком не може бити разлог за отказ уговора о раду,
- да се у року од осам дана, од пријема писаног захтева за предузимање прописаних мера, поступи по захтеву тј. спроведе прописана мера заштите ,
- да одмах обавести инспекцију рада о случајевима када се процени да запосленом није оправдано одбио да ради ако му прети непосредна опасност по живот или здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је распоређен ,
- да се у року од осам дана, од добијеног обавештења отклони неправилност која би на радном месту могла да угрози безбедност и здравље запосленог ,
- да се у року од осам дана, од добијеног обавештења отклони штетност која би на радном месту могла да угрози безбедност и здравље запосленог ,
- да се у року од осам дана, од добијеног обавештења отклони сваку другу појаву која би на радном месту могла да угрози безбедност и здравље запосленог ,и
- други заједнички послови у складу са законом, подзаконским прописима и овим правилником.

Члан 24.

Процена ризика јесте систематско евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, обољења или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика.

Процена ризика у тужилаштву врши се на основу Акта о процени ризика.

Члан 25.

Акт о процени ризика је акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду.

Акт о процени ризика заснива се на утврђивању могућих врста опасности и штетности на радном месту у радној околини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог .

Акт о процени ризика у тужилаштву обухвата:

- процену ризика за радна места у радној околини,
- начине и мере за њихово отклањање,
- одређивање посебних здравствених услова које мора испуњавати запослени за обављање одређених послова на радном месту у радној околини или за употребу поједине опреме за рад,
- одређење радних места са повећаним ризиком. Радно место са повећаним ризиком је радно место на коме су и поред примењених мера безбедности и заштите здравља на раду, остале околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог,
- прописи лекарских прегледа запослених,
- начин, поступак и послове вршења претходних и периодичних лекарских прегледа запослених на радним местима са повећаним ризиком ,
- прописивање начина издавање и употребе средстава и/или опреме за личну заштиту на раду, и

- поступак израде посебног програма о поступном отклањању недостатака и роковима за његову реализацију.

У случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада, врши се измена аката о процени ризика .

Акт о процени ризика доноси се у складу са подзаконским прописом којим се прописије начина и поступка процене ризика на радном месту и у радној околини .

Члан 26.

Дужности за спровођење безбедности и здравља на раду у тужилаштву обухватају:

- одређивање лица за безбедност и здравље на раду актом у писаној форми,
- омогућавање лицу за безбедност и здравље на раду да независно и самостално обавља послове .
- омогућавање лицу за безбедност и здравље на раду приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду ,
- обезбеђивање усавршавања знања у области безбедности и здравља на раду запошљеном лицу задуженом за безбедност и здравље на раду ,
- одређивање обављања послова запосленима на радним местима на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду ,
- обавештавање запослених и њихових представника о:
 - увођењу нових технологија и средстава за рад,
 - опасностима од повреда и оштећења здравља и
 - одговарајућим упутства за безбедан рад;
- обезбеђивање запосленима:
 - оспособљавање за безбедан и здрав рад,
 - коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду,
 - одржавање средстава за рад и
 - одржавање средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању.
- обезбеђивање :
 - превентивних и периодичних прегледа и провера опреме за рад,
 - превентивних и периодичних испитивања услова радне околине,
 - прописаних лекарских прегледа запослених,
 - пружања прве помоћи , и
 - оспособљавања одговарајућег броја запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;
- заустављање сваке врсте рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених .

Члан 27 .

Посебне обавезе тужилаштва у спровођењу мера безбедности и здравља на раду су:

- обавештавање надлежне инспекције рада о:
 - почетку рада,
 - раду одвојене јединице и
 - свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада;
- израда прописаног плана примене мера против спречавања ширења заразних болести, ,
 - сарадња у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених у случајевима када се посао обавља у заједничком радном простору са другим послодавцем ,
 - спречавање приступа у круг објекта лицима и средствима саобраћаја која немају основа да се налазе у њима ,
 - обезбеђивање прописаних мера за безбедност и здравље на раду запосленима који су ангажовани код другог послодавца ,

- обезбеђивање издавања и употребе средства и опреме личне заштите на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду ,
- контрола употребе средства и опреме за личну заштиту на раду у складу са наменом ,
- обезбеђивање запосленима на коришћење опреме за рад, средстава и опреме за личну заштиту на раду или опасне материје која располаже прописаном документацијом на српском језику за њихову употребу, одржавање, паковање, транспорт, коришћење и складиштење , и
- обавезна примена опште признатих мера у случајевима када нису због увођења нових технологија прописане мере безбедности и здравља на раду .

Под опште признатом мером подразумева се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво .

1. Обавезе и одговорност Основног јавног тужиоца

Члан 28.

Основни јавни тужилац дужан је да:

- донесе акт о процени ризика, као и његове измене и допуне у случају појаве нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада;
- донесе у складу с актом о процени ризика, на предлог лица за безбедност и здравље на раду, посебан програм о поступном отклањању недостатака у области безбедности и здравља на раду, с роковима реализације;
- донесе Правилник о безбедности и здрављу на раду;
- писменим актом одреди лице за безбедност и здравље на раду које има положен стручни испит за обављање тих послова и омогући му независно и самостално обављање послова и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду;
- обезбеди у сарадњи са Службом медицине рада прописане лекарске прегледе за запослене који су распоређени на радна места код којих су ти прегледи обавезни;
- обезбеди запосленима средства личне заштите утврђена актом о процени ризика;
- ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;
- осигура запослене од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези с радом;
- на предлог **секретара тужилаштва** или лица за безбедност и здравље на раду заустави сваки рад у тужилаштву који представља непосредну опасност по живот и здравље запослених;
- обезбеди да се одговарајући број запослених оспособи за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;
- обезбеди потребна финансијска средства за спровођење мера безбедности и здравља на раду.
- периодично разматра стање и извештаје о примени мера безбедности и здравља на раду у свим аспектима;
- омогућава избор представника запослених за безбедност и здравље на раду, образовање Одбора и њихов рад и именује своје представнике у складу са Законом;
- инспекцији рада омогућава вршење надзора, односно улазак у објекте и просторије у свако доба када има запослених на раду и одређује најмање једног запосленог који ће инспекцији рада пружати потребне информације и обавештења,
- заступа **тужилаштво** у преговорима са запосленима, одн. њиховим представницима по питањима безбедности и здравља на раду,
- доноси акта, процедуре, инструкције, упутства, налоге, наредбе, одлуку и др. у вези са безбедношћу и здрављем на раду.

- непосредно преко руководиоца процеса рада, одмах по сазнању, а најкасније у року од 24 сата од настанка, усмено и у писаној форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу унутрашњих послова сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених;
- непосредно преко руководиоца процеса рада, најкасније у року од три узастопна радна дана од сазнања пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење, односно обољење у вези са радом;
- забрани рад у случајевима када постоји непосредна опасност по живот и здравље запослених због тога што нису спроведене мере безбедности и здравља на раду,
- доноси Програм о оспособљавању за безбедан и здрав рад запослених у тужилаштву, других запослених и лица која се налазе у радној околини,
- доноси Одлуку о случајевима и начину провере запослених под утицајем алкохола и других средстава зависности, и
- спроводи и друге мере безбедности и здравља на раду у циљу заштите запослених.

Спровођење прописаних мера безбедности и здравља на раду основни јавни тужилац обезбеђује зависно од организације и систематизације послова, самостално и заједно са другим запосленим који организују и руководе процесом рада, који су по закону одговорни за спровођење безбедности и здравља на раду у оквиру свог делокруга рада. У одсуству Основног јавног тужиоца, именовани заменик јавног тужиоца ЈЕ лице овлашћено да у оквиру свог посла спроводи послове безбедности и здравља на раду сагласно одредбама овог акта.

2. Обавезе и одговорност непосредних руководиоца (шефа)

Члан 29.

Непосредних руководиоца (шеф: писарнице, дактилобироа, рачуноводства и др) обавезан је да у сарадњи с лицем за безбедност и здравље на раду обезбеди да се спроводе утврђене мере безбедности и здравља на раду, а нарочито да се:

- свакодневно контролише, пре почетка и у току рада, исправност средстава за рад, електричних инсталација и исправност средстава личне заштите;
- средства за рад, као и средства личне заштите користе на прописани начин;
- предузму мере за отклањање кварова и других недостатака који би могли угрозити безбедност и здравље на раду и обустави рад на одређеном радном месту док се не отклони опасност;
- при распоређивању, односно одређивању конкретних задатака, запосленог упозна са опасностима, штетностима и мерама безбедности и здравља на раду, организацијом рада, упутством за руковање средствима за рад и средставима личне заштите као и да се провери знање и способност запосленог за безбедан рад;
- истакну на видном месту упутства за безбедан рад;
- искључе из употребе средства за рад и средства личне заштите ако су неисправна или због насталих промена угрожавају живот или здравље;
- одмах пријави лицу за безбедност и здравље на раду свака повреда на раду или опасну појаву;
- приступ местима где постоји ризик за безбедност и здравље на раду дозволи само запосленима оспособљеним за рад на таквим местима;
- сва лица која се по било ком основу налазе у радној околини упозоре на опасна места или на штетности по здравље, упознају са мерама безбедности које морају да примене, као и да се усмере на безбедне зоне;
- у радној околини одржавају хигијенски услови, укључујући и исправност санитарних уређаја.

3. Обавезе и одговорност лица за безбедност и здравље на раду

Члан 30.

Обавезе и одговорност лица за безбедност и здравље на раду произлази из послова које то лице обавља, а који су утврђени Законом о безбедности и здрављу на раду, овим Правилником и Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у тужилаштву.

4. Обавезе државних службеника који руководе организационим јединицама у тужилаштву

Члан 31.

Државни службеници који руководе организационим јединицама у тужилаштву дужни су да:

- запосленом не дозволе рад са неисправним средствима рада и средставима личне заштите;
- запосленом који не употребљава средства личне заштите забране рад и предложе предузимање мера за утврђивање одговорности;
- својим присуством обезбеде извршење опасних и сложених задатака;
- контролишу да запослени пре почетка и у току рада нису под утицајем алкохола и других средстава зависности, као и поштовање забране пушења ;
- контролишу да ли се запослени при обављању послова и радних задатака придржавају прописаних мера за безбедност и здравље на раду и да ли опрему за рад користе према упутству произвођача и упутствима за безбедан рад;
- забране рад запосленом који се не придржава прописаних мера заштите и упутстава или који одбије да поступи по упутствима за безбедан рад;
- одмах по сазнању сваку повреду на раду пријаве лицу за безбедност и здравље на раду и секретару тужилаштва;
- известе лице за безбедност и здравље на раду о свакој неисправности опреме за рад и средстава личне заштите;
- обезбеде да приступ зонама где постоји опасност могу имати само запослени којима су дата упутства за безбедан рад;
- обезбеде видно означавање неисправне опреме, уређаја и алата и да предузму мере да се неисправност отклони;
- у случају повреде на раду обезбеде пружање прве помоћи повређеном и обезбеде место догађаја док се не изврши утврђивање узрока повређивања.

III ПРАВО НА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ

1. Права и обавезе запослених

Члан 32.

Запослени има право:

1. да рад обавља у условима који му осигуравају безбедан и здрав рад;
2. да му радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима;
3. да контролише своје здравље према ризицима радног места;
4. на средства личне заштите;
5. да даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду. Запослени има и друга права прописана законом и овим правилником.

Члан 33.

Запослени има право да одбије да ради:

1. ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на раду на радном месту на које је распоређен, све док се те мере не обезбеде;

2. ако му није обезбеђен прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком; ;

3. ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на пословима или на радном месту на које је распоређен;

4. дуже од пуног радног времена, односно ноћу, ако би, према оцени Службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање;

5. на средству за рад на коме нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени је обавезан да се одмах писменим захтевом обрати **основном јавном тужиоцу** и лицу за безбедност и здравље на раду ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако **основни јавни тужилац** не поступи по захтеву у року од осам дана од дана пријема захтева, запослени има право да инспекцији рада поднесе захтев за заштиту права.

Ако **основни јавни тужилац** утврди да одбијање рада запосленог није оправдано, обавезан је да о томе одмах обавести инспекцију рада.

Члан 34.

Запослени је обавезан да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад како не би угрозио своју безбедност и здравље, безбедност и здравље других запослених и других лица, а нарочито:

1. да се оспособљава за безбедан и здрав рад и да стално употпуњава и усавршава своје знање из области безбедности и здравља на раду;

2. да наменски користи средства за рад и поступа по упутству произвођача и упутству за безбедан и здрав рад;

3. да наменски користи прописана средства за личну заштиту, да њима пажљиво рукује и одржава их у исправном стању;

4. да пре почетка рада провери исправност средстава за рад којима рукује, као и средства за личну заштиту;

5. да ради на начин како је то технологијом процеса рада утврђено;

6. да одмах обавести непосредног руководиоца о кваровима и недостацима и другим појавама које би могле угрозити његову безбедност и здравље на раду или безбедност и здравље других запослених;

7. да одмах пријави сваку повреду на раду;

8. да за време рада није под дејством алкохола и других средстава зависности;

9. да се придржава забране пушења у радним просторијама, осим у просторији која је за ту намену одређена;

10. да у спровођењу прописаних мера за безбедност и здравље на раду сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду;

11. да обави лекарски преглед на који је упућен ако ради на радном месту са повећаним ризиком, или на циљане здравствене прегледе у складу са актом о процени ризика;

12. да ради на радном месту са повећаним ризиком ако је, на основу извештаја Службе медицине рада, здравствено способан за рад на том радном месту.

2. Одговорност запослених за повреде радне дисциплине из безбедности и здравља на раду

Члан 35.

Запослени чини тежу повреду радних дужности из безбедности и здравља на раду ако:

1. и након упозорења не користи средства личне заштите;
2. не подвргава се периодичним лекарским прегледима;
3. не учествује у организованом оспособљавању за безбедан рад и не приступи провери стеченог знања;
4. не пријави одговорном лицу појаве које могу проузроковати несрећу на послу;
5. оштећује или демонтира заштитне уређаје и направе на уређајима за рад на радном месту;
6. неоправдано одбија извршење одлуке, налога или упутства из безбедности и здравља на раду, које доносе надлежни органи или одговорно лице;
7. ако дође на посао под дејством наркотика, алкохола или других средстава зависности, односно у таквом психичком стању да не може безбедно да ради или одбије наредбу руководиоца да се због наведених разлога удаљи са радног места;
8. одбије наредбу да се подвргне тесту на алкохолисаност и друга средства зависности;
9. ако се утврди позитиван тест на алкохол и друга средства зависности;
10. ако самовољно обавља послове који не спадају у опис посла радног места на које је распоређен чиме угрожава безбедност на раду;
11. на било који начин не извршава обавезе утврђене овим Правилником, услед чега могу наступити теже последице по здравље или живот запослених, односно ако због тога тужилаштво претрпи материјалну штету.

Основни јавни тужилац или непосредни руководиоца запосленог или лице за безбедност и здравља на раду, ако посумња да је запослени извршио тежу повреду радне дужности из тачке 7. става 1. овог члана, удаљиће га са посла и упутити у најближу здравствену организацију ради контроле нивоа алкохола или других средстава зависности у организму.

За тежу повреду радних дужности из безбедности и здравља на раду, може се, државном службенику изрећи и казна престанка радног односа, а намештенику отказати уговор о раду.

IV. ПРИМЕНА ОСТАЛИХ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

1. Оспособљавање запослених за безбедан рад

Члан 36.

Сви запослени морају да буду оспособљени за безбедан и здрав рад, теоретски и практично за рад на одређеном радном месту у складу са **програмом оспособљавања за безбедан и здрав рад** који доноси тужилаштво.

Члан 37.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад врши се:

- код заснивања радног односа
- код премештања запосленог на друге послове,
- приликом увођења нове технологије,
- приликом увођења нових средстава за рад,
- код промене процеса рада који може да проузрокује промену мера за безбедан и здрав рад, и

- додатна обука.

Тужилаштво је дужно да запосленог у току обуке за безбедан и здрав рад упозна са ризицима на радном месту на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Обуку из става 1. овог члана тужилаштво обезбеђује у току радног времена, а трошкови обуке обезбеђују се из средстава тужилаштва и не могу бити на терет запосленог.

Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођена специфичностима његових послова и спроводи се по програму, чији садржај тужилаштво мора, када је то потребно, да обнавља и мења.

Ако послодавац одреди запосленом да обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог обучи за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

У складу са законом , врши се периодично оспособљавање запослених на радним местима са повећаним ризиком најкасније у року од једне године од дана претходне провере, а на осталим радним местима најкасније у року од четири године од дана претходне провере.

Члан 38.

У складу са законом и актом о процени ризика, запослени се у току оспособљавања за безбедан и здрав рад упознаје са :

- свим врстама ризика на пословима на које је распоређен и
- мерама за безбедност и здравље на раду.

Послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени да предузму одговарајуће кораке у складу са својим знањем и техничким средствима, која су им на располагању у случају озбиљне и непосредне опасности по њихову безбедност и/или безбедност других и у случају када непосредни руководилац, који је одговоран, није присутан, да би избегли последице опасности.

Члан 39.

Обука запослених за безбедан и здрав рад тужилаштво обавља теоријски и практично, у складу са програмом обуке за безбедан и здрав рад који доноси тужилаштво.

Програм обуке за безбедан и здрав рад садржи општи и посебни део.

Општи део програма обуке обухвата упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима у области безбедности и здравља на раду кроз законску и подзаконску регулативу, као и упознавање са општим актима тужилаштва у области безбедности и здравља на раду.

Посебни део програма обуке обухвата упознавање са свим потенцијалним опасностима и штетностима на радном месту, процењеним ризицима и мерама за безбедан и здрав рад.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Саставни део програма оспособљавања за безбедан рад су и писана упутства и обавештења о обављању процеса рада на безбедан начин.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад обавља се у току радног времена .

Трошкове настале око реализације поступка оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад, не сносе запослени .

Члан 40.

Представник запослених има право на одговарајућу обуку, а трошкови обуке не могу бити на терет представника запослених.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад врше се најкасније у року од две године од дана претходне обуке.

Обука из става 1. овог члана организује се у току радног времена било у оквиру или изван простора тужилаштва.

Додатна обука**Члан 41.**

Када технолошки процес рада захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању процеса рада на безбедан начин, путем обавештења, упутстава или инструкција у писаној форми.

У изузетним случајевима, када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

У случају тешке повреде на раду или смртне повреде на раду, односно оштећења здравља које је настало приликом излагања опасностима и штетностима, послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од осам дана од настанка повреде изврши додатну обуку запослених на тим радним местима у организационој јединици где се повреда догодила, са обавезом обавештавања свих запослених.

Упознавање запослених о обављању процеса рада на безбедан рад путем давања обавештења, упутстава или инструкција у усменој форми врши се у случајевима када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље .

Члан 42.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена за време трудноће, породилца и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особе са инвалидитетом и професионално оболели, и поред обуке за безбедан и здрав рад, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Члан 43.

Послодавац је дужан да свако лице, које се налази у радној средини о чијем присуству је упознат послодавац, упозори на опасна места или на штетности по здравље које се јављају у технолошком процесу, односно на мере безбедности које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање.

Послодавац код кога, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог послодавца, дужан је да те запослене упозна са ризицима и мерама за безбедан и здрав рад, у складу са овим законом.

Послодавац је дужан да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље на раду ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у технолошком процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање, смањење или отклањање ризика.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад запослених код других послодавца који на основу уговора или споразума обављају рад у тужилаштву врши се реализацијом Програма оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад.

Члан 44.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Провера оспособљености за безбедан и здрав рад запослених који раде на радном месту са повећаним ризиком врши се периодично- у одређеним временским интервалима, на начин и по поступку који је утврђен Законом, прописима и актом о процени ризика .

2. Послови са повећаним ризиком и посебни услови које морају да испуњавају запослени**Члан 45.**

Под пословима са повећаним ризиком, сагласно Закону и овим актом сматрају се нарочито:

1. услови рада у којима постоји повећани ризик од повређивања, настанак професионалних обољења и оштећење (рад у просторијама загађеним хемијским, физичким и биолошким штетностима, рад под дејством штетних зрачења, рад на високој или ниској температури, рад на висини, и другим условима рада који штетно утичу на здравље запослених);

2. специфични технолошки процеси у којима не постоји могућност примене прописаних мера безбедности и здравља на раду;
3. специфични захтеви радног места који у циљу безбедног рада, условљавају посебне здравствене, физичке и психолошке способности запослених за рад;

Послови са повећаним ризиком утврђују се актом о процени ризика у складу са Законом и подзаконским прописом.

Члан 46.

Посебни услови које мора да испуњава запослени који се распоређује на пословима са повећаним ризиком утврђују се актом о процени ризика и актом о организацији и систематизацији послова у складу са Законом и прописима из ове области.

Посебни услови које мора да испуњава запослени који се рукују поједином опремом или обављају послове са опређеним захтевима утврђују се актом о процени ризика и актом о организацији и систематизацији послова у складу са Законом и прописима из ове области.

3. Посебна заштита запослених

Обезбеђење посебне заштите запослених

Члан 47.

Посебна заштита запослених, у одређеном обиму, обезбеђује се за:

- запослене на пословима са повећаним ризиком;
- запослених на осталим пословима.

Посебна заштита запослених на пословима са повећаним ризиком

Мере посебне заштите

Члан 48.

Запосленом који раде на пословима са повећаним ризиком, сразмерно степену опасности и штетности, треба обезбедити посебне мере безбедности на раду, и то:

- контролу здравственог стања;
- рад краћи од пуног радног времена - скраћено радно време ;
- дужи дневни и годишњи одмор;
- распоређивање на друге послове.

Поред мера посебне безбедности на раду из става 1. овог члана, запосленом на пословима са повећаним ризиком могу се обезбедити и додатни оброк и напаци, зависно од присутних опасности и штетности и сагласно мишљењу службе медицине рада.

Контрола здравственог стања

Члан 49.

За обављање послова заштите здравља запослених на раду тужилаштво је дужно да ангажује **здравствену установу која обавља делатност медицине рада**, а за коју је министарство надлежно за послове здравља утврдило да испуњава прописане услове у складу са прописима из области здравствене заштите.

Контрола здравственог стања спроводи се кроз прописане претходне и периодичне лекарске прегледе, у циљу утврђивања здравствене, физичке и психичке способности запосленог за обављање послова са повећаним ризиком.

Послодавац је дужан да запосленом који рад не обављање на послова са повећаним ризиком а исте обављају под посебним захтевима : ноћу, обавља послове са посебним захтевима или рукује поједином опремом за рад у складу са законом , прописима и акту о процени ризика обезбеди циљани претходни и периодични лекарски преглед.

Прописане (претходне , периодичне и циљане) лекарске прегледе запосленог врши овлашћена здравствена установа- служба медицине рада, у складу са законом и прописима који регулишу ову област.

Поред прописаних (претходних , периодичних и циљаних) лекарских прегледа, запослени се подвргавају ванредним прегледима, у случајевима када наступе околности које то захтевају

(чешће повређивање или обољевање, промене у технолошком процесу, већа одсутност, захтеви према посебним подзаконским прописима и према акту о процени ризика и др.).

Послодавац је дужан да запосленог на његов захтев упути на лекарски преглед који одговара ризицима на радном месту у редовним интервалима, а најкасније у року од пет година од претходног прегледа.

Трошкови лекарских прегледа падају на терет тужилаштва.

Члан 50.

Претходни лекарски прегледи организују се пре распоређивања запосленог на пословима са повећаним ризиком.

На пословима са повећаним ризиком може се распоредити само запослени за које се претходним лекарским прегледом утврди да испуњава прописане здравствене, физичке, психичке и друге услове.

Члан 51.

Периодични лекарски прегледи организују се у роковима дефинисаним посебним прописима и у складу са актом о процени ризика.

Изузетно, рокови периодичних прегледа утврђени прописима из става 1. овог члана могу бити и краћи, када због природе посла, услова рада и здравственог стања запосленог, постоји потреба, а на основу мишљења здравствене установе која обавља делатност медицине рада-службе медицине рада и лица за безбедност и здравље на раду.

На периодичном лекарском прегледу утврђује се здравствено стање и промене здравља настале у вези са радом, даје оцена радне способности за даљи рад на одређеном послу и дефинише предлог мера за заштиту здравља запосленог.

Члан 52.

Упућивање запосленог на прописане лекарске прегледе (претходне, периодичне и циљане) врши лице за безбедност и здравље на раду у сарадњи са руководиоцем процеса рада, који дефинише опасности и штетности на радном месту одн. послу на које се запослени распоређује.

Члан 53.

О налазима прописаних лекарских прегледа (претходних, периодичних и циљаних) **Здравствена установа која обавља делатност медицине рада** води евиденцију и у прописаним роковима извештава лице за безбедност и здравље на раду, одн. тужилаштва.

У случају када се код запосленог утврди да не испуњава услове за рад на пословима са повећаним ризиком, спроводи се поступак који је за ове случајеве дефинисан Законом односно запослени се распоређује на друге послове према преосталој радној способности.

Рад краћи од пуног радног времена и дужи одмор

Члан 54.

Рад краћи од пуног радног времена за рад на пословима са повећаним ризиком и дужи дневни одмор, утврђује се актом о процени ризика и актом о организацији и систематизацији послова, у складу са Законом, посебним (гранским) колективним уговором, актом о раду – уговором о раду и овим правилником.

Дужи годишњи одмор обезбеђује се у складу са актом о раду.

Распоређивање запослених

Члан 55.

Распоређивање запосленог који ради на пословима са повећаним ризиком на друге послове, обезбеђује се у складу са Законом, на предлог здравствене установе која обавља делатност медицине рада - службе медицине рада, када ова утврди да:

- запослени више не испуњава услове за рад на пословима са повећаним ризиком;
- рад на пословима са повећаним ризиком може угрозити здравље запосленог.

Посебна заштита запослених на осталим пословима

Члан 56.

У оквиру посебне заштите запосленог на осталим пословима, обезбеђују се:

- прописани лекарски прегледи запослених (превентивни , периодични, циљани), а који нису распоређени на пословима са повећаним ризиком;
- прописани лекарски прегледи (превентивни и систематски) свих запослених;
- лекарски прегледи у циљу оцене радне способности према указаној потреби;
- лекарски прегледи запосленог који се чешће повређује;
- посебна заштиту жена, младих и инвалида.

Лекарски прегледи

Члан 57.

Прописани претходни лекарски прегледи врше се код свих запослених приликом заснивања радног односа код распоређивању на послове са повећаним ризиком, руковања захтевном опремом и предвиђених Законом и подзаконским прописима.

Прописани периодични лекарски прегледи запослених који обављају послове са повећаним ризиком или рукују поједином опремом организују се у прописаним роковима.

Систематски- циљани лекарски прегледи запослених врше се према акту о процени ризика.

Лекарски прегледи запослених у циљу оцене радне способности и лекарски прегледи запослених који су се чешће повређивали, врше се за сваки случај појединачно, зависно од насталих околности.

Надлежност за упућивање запослених на преглед

Члан 58.

Упућивање запослених на прописане претходне и систематске-циљане прегледе из чл.57. овог правилника врши лице за безбедност и здравље на раду у сарадњи са руководиоцем процеса рада , а на прегледе у циљу оцене радне способности и лекарске прегледе запослених који су се чешће повређивали лице за безбедност и здравље на раду у сарадњи са руководиоцем процеса рада.

Посебна заштита жена, младих , особа са инвалидитетом и професионално оболелих

Члан 59.

Послодавац је дужан да организује рад тако да обезбеди заштиту живота и здравља запослених у циљу спречавања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, имајући у виду посебну заштиту младих, особа са инвалидитетом и професионално оболелих, заштиту запослених са здравственим сметњама и заштиту материнства.

Посебна заштита жена, младих , особа са инвалидитетом и професионално оболелих, обезбеђује се у складу са Законом и посебним прописима. Послови на којима не могу да раде жене, запослени млађи од 18 година , запослени између навршене 18. и 21. године живота , особе са инвалидитетом и професионално оболели утврђују се актом о процени ризика, општим актом о радним односима , на основу захтева из посебног (гранског) колективног уговора, посебних прописа и мишљења здравствене установе која обавља делатност **медицине рада - службе медицине рада.**

Члан 60.

На пословима са повећаним ризиком не могу се распоређивати запослене за време трудноће, дојења, особе са инвалидитетом и професионално оболели на основу мишљења надлежног органа да нису способни за обављање таквих послова , запослени млађи од 18 година, као и запослени између навршене 18. и 21. године живота без позитивног налаза надлежне службе медицине рада којим се утврђује да такав рад није штетан за његово здравље.

Члан 61

Запослени између навршене 18. и 21. године живота може да ради на радном месту са повећаним ризиком, само на основу налаза надлежне здравствене установе која обавља делатност **медицине рада - службе медицине рада** којим се утврђује да такав рад није штетан за његово здравље.

Трошкове лекарског прегледа из претходног става сноси тужилаштво.

Тужилаштво не може заснивати радни однос са лицем млађим од 18 година, нити такво

лице радно ангажовати по другом основу у складу са законом .Овом одредбом нису обухваћени ученици на практичној настави у оквиру дуалног образовању према посебном програму практичног оспособљавања.

Посебна права, обавезе и мере за заштиту жена

Члан 62.

Запослена жена за време трудноће не може да ради на радном месту са повећаним ризиком.

Запослена жена за време трудноће не може да ради на пословима и радним местима, који су по налазу здравствене установе која обавља делатност медицине рада - службе медицине рада или другог надлежног здравственог органа, штетни за њено здравље и здравље детета.

Послодавац је дужан да запосленој жени за време трудноће у писменој форми достави обавештење о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Самохрана мајка и мајка са троје и више деце до 7 година старости или са дететом које је тежак инвалид може се распоредити да ради у ноћној смени само уз њену писану сагласност.

Посебна права , обавезе и мере за заштиту особа са инвалидитетом и професионално оболелих лица

Члан 63.

Тужилаштво је дужно да запосленом са инвалидитетом и професионално оболелом обезбеди обављање послова према преосталој радној способности, односно обезбеди обављање другог одговарајућег посла у складу са његовим здравственим способностима.

Запослени са смањеном радном способношћу распоређује се на друге послове, ако могу на њима да раде без професионалне рехабилитације и ако могу да раде без опасности за смањење преостале радне способности.

Запослени са смањеном радном способношћу могу се распоредити само на оне послове сагласно решењу надлежне лекарске комисије .

4. Средства и опрема за личну заштиту на раду

Члан 64.

Овим правилником утврђују се средства и опрема за личну заштиту на раду која треба дати запосленима на коришћење сагласно акту о процени ризика.

Средства и опрема за личну заштиту на раду предвиђена овим актом морају задовољити три основна услова и то да:

1. запосленог успешно штите од одређених штетности, или да штетности сведе на допуштен ниво,
2. буду тако пројектована и произведена, како запосленом не би причињавала додатне напоре или, чак, отежавала нормалан рад, и
3. по квалитету и веку трајања одговарају (уз добро одржавање и употребу) ономе што је предвидео произвођач.

Члан 65.

Средства и опрема за личну заштиту на раду из претходног члана обезбеђују се запосленима на терет тужилаштва.

Члан 66.

Запослени су дужни да средства и опрему за личну заштиту на раду носе за све време рада на пословима, а после рада да их оставе на за то предвиђено место.

При обављању послова запослени, средства и опрема за личну заштиту на раду мора да носи строго припијену и причвршћену уз тело.

За време рада, забрањено је ношење украсних предмета који висе низ тело (наруквице, ланчиће и др.).

Члан 67.

Непосредни руководиоца процеса рада је дужан да забрани рад запосленом који не користи средства и опрему за личну заштиту на раду.

Члан 68.

Приликом издавања средстава и опреме за личну заштиту на раду, запослени мора да врати претходно узета којима је рок трајања истекао.

Приликом издавања средстава и опреме за личну заштиту на раду запосленима, лице које средства и опрему издаје, дужно је да води евиденцију о истим сагласно одредбама овог акта и табеларном прилогу који је саставни део акта о процени ризика.

При пријему и раздуживању опреме за личну заштиту запослени треба да потпише реверс и да стави датум пријема или раздужења истих.

Члан 69.

Средства и опрема за личну заштиту на раду замениће се према налогу руководиоца процеса рада када је дошло до оштећења истих правилном употребом.

Рок трајања ванредно издатог средства или опреме за личну заштиту на раду рачуна се од датума издавања истог.

Члан 70.

Средства и опрема за личну заштиту на раду запослени треба да користи само у за то одређене сврхе у току радног времена и на пословима и задацима код тужилаштва. Ова средства није дозвољено користити у приватне сврхе.

5. Повреде на раду, пружање прве помоћи и спасавање запослених**Члан 71.**

Под повредом на раду, за коју се обезбеђује предузимање одговарајућих мера, сматра се сваки случај повреде дефинисан Законом.

За сваки случај повреде на раду или изненадне болести, обезбеђује се пружање прве помоћи и евакуација, предузимање одговарајуће хитне медицинске неге, вођење прописане евиденције и обавештавање надлежних лица или служби.

О пружању прве помоћи и спасавању запослених стара се непосредни руководиоца који организује и руководи процесом рада и у том циљу дужан је да одмах по сазнању за повреду на раду организује указивање прве помоћи и предузме мере да се обезбеди место на коме је повреда настала, а све док се не спроведе поступак истраживања узрока.

5.1. Пружање прве помоћи и спасавање запослених**Члан 72.**

Прву помоћ у случају повреде на раду пружају посебно за то оспособљена, овлашћена и задужена лица у предузећу, здравствени радници, односно хитна помоћ.

Под оспособљеним, овлашћеним и задуженим лицима из става 1 овог члана сматрају се запослени који су за пружање прве помоћи оспособљени од надлежне здравствене установе и који су задужени одлуком **Основног јавног тужиоца**.

Пружање прве помоћи у случају повреде на раду обезбеђује се до упућивања повређеног на пружање здравствене помоћи.

Пружање прве помоћи мора бити организовано тако да покрива све радне смене.

У циљу што ефикаснијег пружања прве помоћи, у свим производним просторијама обезбеђени су ормарићи за прву помоћ и истакнут списак лица задужених за пружање прве помоћи, евакуацију и спасавање са подацима битним за поступање.

У ормарићу за прву помоћ у свако доба мора се налазити материјал и средства која су прописана техничким прописима и упутством произвођача.

О садржају ормарића за прву помоћ старају се непосредни руководиоца процеса рада и лице за безбедност и здравље на раду.

5.2. Повреде на раду**Члан 73.**

Запослени који се повреди на раду или на путу за посао/са посла дужан је да одмах о томе обавести непосредног руководиоца процеса рада.

Ако због тежине повреде запослени не може да пријави повреду на раду дужан је да то учини очевидац, одн. запослени који је био близу места догађаја.

Члан 74.

Истог дана а најкасније 24 часа од сазнања да је дошло до повреде или професионалног обољења, непосредни руководилац или руководилац организационе јединице дужан је да чим сазна за повреду, обавести лице за безбедност и здравље на раду, попуни изјаву о повреди на раду и достави је руководиоцу организационе целине .

Лице за безбедност и здравље на раду попуњава образац Извештаја о повреди на раду и професионалном обољењу у пет примерака и доставља **секретару тужилаштва** а он здравственој установи у којој је извршен преглед повређеног или утврђено професионално обољење, ради уношења налаза лекара тј. здравствене установе.

Лекар који је прегледао повређеног, односно здравствена установа која је установила професионално обољење или обољење у вези са радом, уписује у извештај налаз или мишљење у року од два дана. Попуњен образац лекар тј. здравствена установа је дужна да тужилаштву достави најкасније у року од два дана.

Попуњени Извештај о повреди на раду или професионалном обољењу, лице за безбедност и здравље на раду, одн. **секретару тужилаштва** одмах доставља надлежној филијали републичког фонда за здравствено осигурање.

Члан 75.

Одмах по сазнању о повреди на раду, тужилаштво (**секретар тужилаштва и лице за безбедност и здравље на раду**) предузима мере на испитивању узрока и извора повређивања, испуњава изјаву о повреди на раду на прописаном обрасцу коју доставља здравственој установи где је запослени упућен ради указивања помоћи и прослеђује је надлежном фонду.

Изјава о повреди на раду доставља се у року од 24 часа од момента настанка повреде. У случају тежих, смртних и колективних повреда, као и повреда на раду које изискују одсуствовања више од три узастопна дана са посла руководилац организационе целине одмах извештава **Основног јавног тужиоца**, лице за безбедност и здравље на раду, а инспекцију рада и надлежни орган унутрашњих послова у усменој и писменој форми.

Извештај о повреди на раду и професионалној болести који се догоде на радном месту, тужилаштво је дужно да достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђена професионална болест, организацијама надлежним за здравствено осигурање и Управи за безбедност и здравље на раду.

Члан 76.

У поступку вршења надзора смртне, тешке или колективне повреде на раду од стране инспектора рада или другог надлежног органа, у циљу обезбеђивања доказа, тужилаштво је дужно да заустави рад на радном месту, односно средству за рад на кома се она догодила .

Испитивање извора и узрока повређивања врши лице за безбедност и здравље на раду у сарадњи са руководиоцем организационе целине и **секретаром тужилаштва** а код тежих, смртних и колективних повреда на раду заједно са инспектором рада.

Испитивање повреде на раду обухвата:

- снимање места повреде и реконструкцију догађаја,
- утврђивање врсте и организације посла који је запослени обављао (од кога је запослени добио налог за обављање посла, да ли је био редован посао или не, да ли је запослени имао примедбе у погледу обезбеђења примењених мера безбедности, да ли је посао дефинисан технологијом рада и да ли се обављао по правилу и по редоследу операција и др.),
- преглед средства за рад (да ли је нормално функционисало и да ли је било снабдевано прописаним направама),
- преглед средстава и опреме за личну заштиту на раду (да ли су прописана и употребљавана),
- сагледавање укупног степена опасности и штетности,

- сагледавање оспособљености запосленог за безбедан рад, као и стање личности повређеног,
- узимање изјаве од повређеног, очевидаца и непосредног руководиоца и др.

На основу извршеног испитивања из става 2 овог члана, оцењују се чињенице и околности, доноси закључак о изворима и узроцима о чему се сачињава записник и налажу мере које треба предузети.

Члан 77.

Сваку повреду на раду, лице за безбедност и здравље на раду посебно анализира и на основу резултата добијених анализа израђује извештаје о повредама на раду и доставља их **основном јавном тужиоцу одн. секретару тужилаштва послове на увид и поступање**, а по посебном захтеву и представнику запослених за безбедност и здравље на раду.

6. Мере заштите од пожара, спасавање и евакуацију

Члан 78.

Тужилаштво је у обавези да обезбеди и спроводи мере заштите од пожара, спасавање и евакуацију у складу са посебним законом

7. Примена мера безбедности и здравља на раду

Члан 79.

Примена општих мера безбедности и здравља на раду уређује се доношењем општих правила за безбедан рад, упутстава и упозорења, која морају бити Законом и подзаконским прописима усаглашена.

Примена посебних мера безбедности на радним местима где се употребљавају опрема за рад, тј. где се примењују технолошки процеси и операције или постоје опасности и штетности, уређују се посебним правилима, процедурама, инструкцијама, упутствима и упозорењима, у складу са Законом и одговарајућим подзаконским прописима, као и упутствима произвођача опреме и постројења за рад.

Члан 80.

Када два или више послодавца у обављању послова деле радни простор, дужни су да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених.

Послодавци из става 1., овог члана дужни су да узимајући у обзир природу послова које обављају, координирају активности у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања, односно оштећења здравља запослених, као и да обавештавају један другог и своје запослене и представнике запослених о тим ризицима и мерама за њихово отклањање.

Начин остваривања сарадње послодавци утврђују писменим споразумом.

Споразумом се одређује лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Члан 81.

Послодавац, је дужан, када за обављање својих послова ангажује запослене другог послодавца, да за те запослене обезбеди прописане мере за безбедност и здравље на раду.

Члан 82.

Примена општих мера безбедности и здравља на раду уређује се доношењем општих правила за безбедан рад, упутстава и упозорења, која морају бити са Законом и подзаконским прописима усаглашена.

Примена посебних мера безбедности на радним местима где се употребљава опрема за рад, тј. где се примењују технолошки процеси и операције или постоје опасности и штетности, уређују се посебним правилима, процедурама, инструкцијама, упутствима и упозорењима, у складу са Законом и одговарајућим подзаконским прописима, као и упутствима произвођача опреме и постројења за рад.

8. Спречавање злостављања на раду**Члан 83.**

Према Закону о спречавању злостављања на раду и Правилнику о правилима понашања послодавца и запослених у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду предузимају се следеће мере:

Стварање здраве и безбедне радне околине:**Члан 84.**

Тужилаштво је дужно да, у циљу стварања услова неопходних за здраву и безбедну радну околину, организује рад на начин којим се спречава појава злостављања на раду и у вези са радом и запосленима обезбеђују услови рада у којима неће бити изложени злостављању на раду и у вези са радом од стране тужилаштва, односно одговорног лица или запослених у тужилаштву.

Забране у вези са злостављањем:**Члан 85.**

Забрањен је било који вид злостављања на раду и у вези са радом (у даљем тексту: злостављање), као и злоупотреба права на заштиту од злостављања.

9. Одбор за безбедност и здравље на раду**Члан 86.**

У тужилаштву ће се образовати Одбор за безбедност и здравље на раду када се у акту о процени ризика утврде радна места са повећаним ризиком за безбедност и здравље на раду запослених, одн. на захтев запослених или репрезентативног синдиката.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 87.**

Основни јавни тужилац је дужан да обезбеди све услове за безбедан и здрав рад запосленима, и услове рада представницима запослених за безбедност и здравље на раду у складу са Законом, општим колективним уговором, другим прописима којима се регулише ова област и овим правилником.

Члан 88.

За сва питања која нису регулисана овим правилником примењиваће се непосредно одредбе Закона и других прописа о безбедности и здравља на раду.

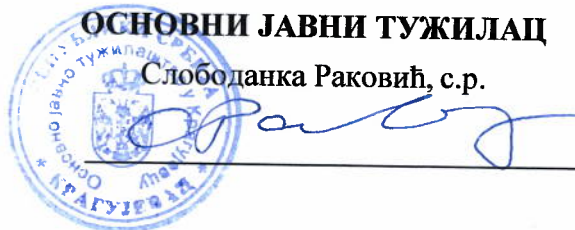
Члан 89.

Сагласно Закону, **Основни јавни тужилац** је у обавези да одређена питања о безбедности и здрављу на раду поред овог правилника регулише и другим актима.

Члан 90.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од објављивања на огласној табли. Правилник о безбедности и здрављу на раду примењиваће се све док се материја безбедности и здравља на раду не уреди посебним/гранским колективним уговором

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО
Број: А.Бр. 191/20 - 1
У Крагујевцу, 07.08.2020. године

ОСНОВНИ ЈАВНИ ТУЖИЛАЦ
Слободанка Раковић, с.р.

Правилник је објављен на огласној табли у **Основном јавном тужилаштву** у Крагујевцу дана .08.2020. године и ступио је на снагу дана .08. 2020. године.